

OLIMLAR NIGOHİ

ILMIY OMMABOP JURNAL

3-SON 2026-YIL

ISSN 3060-5458

BUXORO -2026

OLIMLAR NIGOHI

ilmiy ommabop jurnal

3-son (2026-yil, mart)

Jurnal 2025-yildan chiqa boshlagan

Buxoro -2026

MUNDARIJA:	
3	Umarbekova Nodina Akobirovna STEAM ta'limidan foydalanish jarayonida talabalarda kuzatiladigan muammolar va imkoniyatlar
6	Qodirova Shahlo Shavkatjon qizi Theoretical principles of optimizing professional-practical physical training of students
11	Usmonova Mohigul Mansur qizi Ayollar tadbirkorligi asosida mintaqaviy yashil iqtisodiyotni rivojlantirish istiqbollari
17	Murodillayev Sardorbek Bahodir o'g'li Yashil iqtisodiyotga o'tish jarayonining iqtisodiy xavfsizlikka ta'siri
23	Elov Ziyodulla Sattorovich Qo'shboyeva Shahnoza Abdumalikovna Boshlang'ich sinf o'quvchilarida sun'iy intellekt elementlari orqali mantiqiy fikrlashni rivojlantirish.
27	Низамитдинов Тимур Дилшодович Роль психорегуляции в спортивной деятельности: анализ современных исследований
30	Hamroyev Temurbek Jamshid o'g'li Mehnat migratsiyasi sharoitida voyaga yetayotgan yoshlarning ijtimoiy muhitga moslashuv jarayonining psixologik jihatlari
34	O'ralova Zilola Sobirovna Qora smorodinani yetishtirish va uning dorivorlik xususiyatlari
38	To'raboyev Azamat Muxamadullayevich Oilaning shaxs ijtimoiylashuviga ta'sirining psixologik asoslari
42	Xayriddinova Malikaxon Qodirxon qizi Arhimed qoninini o'rganishda virtual laboratoriya ishlarining ahamiyati
45	Umaraliyeva Munojatxon Mashrabovna Ma'rufjonova Marjonaxon Alisher qizi Role-play activities in developing speaking skills across age groups
49	Avezov Olmos Ravshanovich Bo'ronova Charos Vohidjon qizi Matematika o'qitishda pisa topshiriqlari asosida o'quvchilarning matematik savodxonligi rivojlantirish metodikasi
54	Avezov Olmos Ravshanovich Toshova Aziza Bobir qizi Matematika o'qitishda PISA topshiriqlari asosida o'quvchilarning matematik savodxonligi rivojlantirish metodikasi
58	To'rayeva Manzura Elmurodovna Mahalla institutining tarbiya jarayonidagi roli: o'zbekiston tajribasida oila, maktab va jamoatchilik uchburchagini mustahkamlash modeli
63	Pulatova Nigora Baxodirovna Korxonalarining xalqaro bozorlarga chiqish strategiyasida pestel va swot tahlil modellari integratsiyalashgan qo'llanilishi
68	Urmanova Umidaxon Gulomjonovna Elektron darsliklar evolyutsiyasi: dasturlashtirilgan o'qitishdan adaptiv ta'lim platformalarigacha bo'lgan tarixiy tahlil
73	Nizomov Doston Zokir o'g'li Kriptovalyutalar va raqamli aktivlarning milliy iqtisodiyotga ta'siri: nazariy yondashuvlar va zamonaviy tendensiyalar

78	Tog'ayev Nodirbek Erkinjon o'g'li Kichik va o'rta bizneslarning raqamli platformalar orqali mintaqaviy bozorga kirishi va savdo hajmini oshirish strategiyalari
84	Xudayberdiyev Ural Jurayevich O'zbekistonda valyuta kursi dinamikasining eksport va import hajmiga ta'siri: ekonometrik tahlil (2017–2025)
89	Elov Ziyodulla Sattorovich Qambarova Umida Odiljonovna Boshlang'ich ta'limda baholashning kompetensiyaviy yondashuvi va raqamli texnologiyalar integratsiyasi
95	Ergashev Shoximardon Nizomiddin o'g'li Zamonaviy janglarda ANTI-DRON (C-UAS) tizimlarining qo'llanilishi: strategiya va texnologiya
98	Tursunova Asalxon Ikromjonovna O'qituvchining jamiyatdagi o'rni va mavqeini oshirish
101	Karimova Kamola Abdirashid qizi O'qituvchining axloqiy sifatlarinin ta'lim jarayoniga ta'siri

Elov Ziyodulla Sattorovich

Osiyo xalqaro universiteti professori,
pedagogika fanlari bo'yicha fan doktori (PHD)

Qambarova Umida Odiljonovna

Osiyo Xalqaro Universiteti magistranti

BOSHLANG'ICH TA'LIMDA BAHOLASHNING KOMPETENSIYAVIY YONDASHUVI VA RAQAMLI TEXNOLOGIYALAR INTEGRATSIYASI

Annotatsiya. Ushbu maqolada boshlang'ich ta'lim tizimida baholash jarayonini kompetensiyaviy yondashuv asosida tashkil etish hamda raqamli texnologiyalarni integratsiya qilishning nazariy va amaliy jihatlarini keng yoritilgan. Kompetensiyaviy yondashuv ta'lim jarayonida o'quvchilarning nafaqat bilim darajasini, balki ularning amaliy ko'nikmalari, mustaqil fikrlashi, muammoli vaziyatlarda to'g'ri qaror qabul qilish qobiliyati kabi muhim kompetensiyalarini rivojlantirishga xizmat qiladi. Shu bois, baholash tizimi ham an'anaviy yondashuvdan farqli ravishda o'quvchining individual rivojlanishini aniqlashga yo'naltirilgan bo'lishi lozimligi asoslab beriladi. Maqolada boshlang'ich sinflarda qo'llaniladigan baholash turlari, xususan, formatif (joriy) va summativ (yakuniy) baholash usullarining kompetensiyaviy yondashuvdagi o'rni tahlil qilinadi. Shuningdek, o'quvchilarning bilim, ko'nikma va malakalarini kompleks baholashda mezonli baholash tizimining ahamiyati yoritiladi. Baholash jarayonida shaffoflik, adolatlilik va obyektivlikni ta'minlash masalalariga alohida e'tibor qaratiladi. Raqamli texnologiyalarni ta'lim jarayoniga integratsiya qilish orqali baholash samaradorligini oshirish imkoniyatlari ham maqolada batafsil ko'rib chiqiladi. Jumladan, elektron test tizimlari, masofaviy ta'lim platformalari, mobil ilovalar va interaktiv vositalar yordamida o'quvchilarning o'zlashtirish darajasini tezkor aniqlash, natijalarni avtomatik tahlil qilish hamda individual ta'lim trayektoriyalarini belgilash imkoniyatlari yoritiladi. Bu esa o'qituvchiga o'quvchilarning kuchli va zaif tomonlarini aniqlash, ularga mos metod va yondashuvlarni tanlashda yordam beradi. Tadqiqot natijalari shuni ko'rsatadiki, kompetensiyaviy baholash va raqamli texnologiyalar integratsiyasi o'quvchilarning faolligini oshiradi, ularning mustaqil ta'lim olish ko'nikmalarini rivojlantiradi hamda ta'lim sifatini yangi bosqichga olib chiqadi. Shu bilan birga, mazkur yondashuv boshlang'ich ta'limda innovatsion pedagogik muhitni shakllantirishda muhim omil sifatida xizmat qiladi.

Kalit so'zlar: kompetensiyaviy yondashuv, boshlang'ich ta'lim, baholash tizimi, formatif baholash, summativ baholash, mezonli baholash, raqamli texnologiyalar, interaktiv ta'lim, elektron platformalar, ta'lim sifati.

Аннотация. В данной статье подробно рассматриваются теоретические и практические аспекты организации процесса оценивания в системе начального образования на основе компетентностного подхода, а также интеграции цифровых технологий. Компетентностный подход направлен не только на определение уровня знаний учащихся, но и на развитие их практических умений, навыков самостоятельного мышления и способности принимать решения в проблемных ситуациях. В этой связи обосновывается необходимость трансформации системы оценивания в сторону выявления индивидуального прогресса учащихся.

В статье анализируются виды оценивания, применяемые в начальных классах, в частности формативное (текущее) и суммативное (итоговое) оценивание в контексте компетентностного подхода. Особое внимание уделяется значению критериального оценивания в комплексной оценке знаний, умений и навыков учащихся. Подчеркивается важность обеспечения прозрачности, объективности и справедливости оценивания.

Также рассматриваются возможности повышения эффективности оценивания за счет интеграции цифровых технологий в образовательный процесс. Освещаются такие инструменты, как электронные тестовые системы, платформы дистанционного обучения, мобильные приложения и интерактивные средства, позволяющие оперативно

определять уровень усвоения знаний, автоматически анализировать результаты и выстраивать индивидуальные образовательные траектории. Это способствует выявлению сильных и слабых сторон учащихся и выбору оптимальных педагогических подходов.

Результаты исследования показывают, что интеграция компетентностного оценивания и цифровых технологий повышает активность учащихся, развивает их навыки самостоятельного обучения и способствует повышению качества образования. Данный подход также играет важную роль в формировании инновационной образовательной среды в начальной школе.

Ключевые слова: компетентностный подход, начальное образование, система оценивания, формативное оценивание, суммативное оценивание, критериальное оценивание, цифровые технологии, интерактивное обучение, электронные платформы, качество образования.

Abstract. *This article examines in detail the theoretical and practical aspects of organizing the assessment process in primary education based on the competency-based approach, as well as the integration of digital technologies. The competency-based approach focuses not only on assessing students' knowledge but also on developing their practical skills, independent thinking, and ability to make decisions in problem-solving situations. In this regard, the necessity of transforming the assessment system toward identifying students' individual progress is substantiated.*

The article analyzes the types of assessment used in primary education, particularly formative (ongoing) and summative (final) assessment within the framework of the competency-based approach. Special attention is given to the importance of criterion-based assessment in evaluating students' knowledge, skills, and abilities comprehensively. The issues of transparency, objectivity, and fairness in assessment are also emphasized.

Furthermore, the paper explores the opportunities for enhancing assessment effectiveness through the integration of digital technologies into the educational process. It highlights tools such as electronic testing systems, distance learning platforms, mobile applications, and interactive resources that enable rapid assessment of learning outcomes, automated data analysis, and the development of individualized learning trajectories. These tools assist teachers in identifying students' strengths and weaknesses and in selecting appropriate teaching strategies.

The research findings indicate that the integration of competency-based assessment with digital technologies increases student engagement, fosters independent learning skills, and improves the overall quality of education. Moreover, this approach contributes to the development of an innovative educational environment in primary education.

Key words: *competency-based approach, primary education, assessment system, formative assessment, summative assessment, criterion-based assessment, digital technologies, interactive learning, e-learning platforms, quality of education.*

Kirish. Bugungi kunda ta'lim tizimida amalga oshirilayotgan islohotlar zamirida shaxsga yo'naltirilgan, natijaga asoslangan hamda zamonaviy talablar asosida tashkil etilgan ta'limni shakllantirish masalasi muhim ahamiyat kasb etmoqda. Ayniqsa, boshlang'ich ta'lim bosqichi o'quvchilarning keyingi bilim olish jarayoniga mustahkam poydevor yaratishi bilan alohida ahamiyatga ega. Shu sababli mazkur bosqichda o'quvchilarning bilim, ko'nikma va malakalarini to'g'ri baholash, ularning rivojlanish dinamikasini aniqlash va qo'llab-quvvatlash dolzarb vazifalardan biri hisoblanadi.

An'anaviy baholash tizimi asosan o'quvchilarning nazariy bilimlarini tekshirishga qaratilgan bo'lib, ko'pincha ularning amaliy faoliyati, mustaqil fikrlash darajasi va real hayotiy vaziyatlarda bilimdan foydalanish qobiliyatini to'liq aks ettira olmaydi. Zamonaviy ta'lim talablariga ko'ra esa o'quvchi nafaqat ma'lum bilimlarga ega bo'lishi, balki ularni amaliyotda qo'llay olishi, muammolarni hal eta bilishi va ijtimoiy faol bo'lishi lozim. Shu jihatdan

kompetensiyaviy yondashuv ta'lim tizimiga joriy etilib, u o'quvchilarning funksional savodxonligini rivojlantirishga xizmat qilmoqda.

Kompetensiyaviy yondashuv asosida tashkil etilgan baholash tizimi o'quvchining faqat yakuniy natijasini emas, balki uning o'rganish jarayonidagi faolligi, intilishi va individual rivojlanishini ham hisobga oladi. Bunday baholash o'quvchini rag'batlantiruvchi, rivojlantiruvchi va yo'naltiruvchi funksiyalarni bajaradi. Natijada o'quvchilar o'z bilim va ko'nikmalarini mustaqil baholash, o'z ustida ishlash va ta'lim jarayonida faol ishtirok etishga o'rganadi.

Shu bilan birga, axborot-kommunikatsiya texnologiyalarining jadal rivojlanishi ta'lim jarayoniga yangi imkoniyatlarni olib kirmoqda. Raqamli texnologiyalar yordamida baholash jarayonini avtomatlashtirish, natijalarni tezkor tahlil qilish, individual yondashuvni ta'minlash hamda o'quvchilar bilimini uzluksiz monitoring qilish imkoniyati yaratilmoqda. Elektron platformalar, onlayn test tizimlari va interaktiv vositalar o'qituvchi va o'quvchi o'rtasidagi samarali hamkorlikni ta'minlab, baholash jarayonini yanada shaffof va obyektiv qiladi.

Mazkur maqolaning maqsadi boshlang'ich ta'limda baholashning kompetensiyaviy yondashuvini ilmiy-nazariy jihatdan asoslash hamda uni raqamli texnologiyalar bilan uyg'unlashtirishning samarali yo'llarini tahlil qilishdan iborat. Shuningdek, maqolada baholash tizimini takomillashtirish, o'quvchilarning bilim va kompetensiyalarini aniqlashda zamonaviy yondashuvlardan foydalanish bo'yicha amaliy tavsiyalar ishlab chiqiladi.

Shu tariqa, boshlang'ich ta'limda kompetensiyaviy baholash va raqamli texnologiyalar integratsiyasi ta'lim sifatini oshirish, o'quvchilarning har tomonlama rivojlanishini ta'minlash hamda zamonaviy ta'lim muhitini shakllantirishda muhim omil sifatida namoyon bo'ladi.

Boshlang'ich ta'limda baholash tizimining nazariy asoslari

Boshlang'ich ta'limda baholash tizimi ta'lim jarayonining muhim tarkibiy qismi bo'lib, u o'quvchilarning bilim, ko'nikma va malakalarini aniqlash, ularni tahlil qilish hamda rivojlantirishga xizmat qiladi. Nazariy jihatdan baholash didaktika, pedagogika va psixologiya fanlari bilan uzviy bog'liq bo'lib, o'quvchilarning yosh va individual xususiyatlarini hisobga olgan holda tashkil etilishi zarur.

Baholash tizimi faqatgina natijani qayd etish emas, balki o'quv jarayonini boshqarish vositasi sifatida ham xizmat qiladi. U o'qituvchiga o'quvchilarning bilim darajasini aniqlash, ta'lim strategiyasini moslashtirish va metodlarni takomillashtirish imkonini beradi. Shu bilan birga, baholash o'quvchilar uchun o'z-o'zini nazorat qilish, o'z faoliyatini tahlil qilish va rivojlantirish vositasi hisoblanadi.

Zamonaviy ta'lim tizimida baholashning asosiy tamoyillari sifatida obyektivlik, tizimlilik, shaffoflik va uzluksizlik e'tirof etiladi. Ayniqsa, boshlang'ich ta'limda baholash jarayoni o'quvchini qo'llab-quvvatlovchi, rag'batlantiruvchi va rivojlantiruvchi xarakterga ega bo'lishi lozim. Bu esa o'quvchilarning ta'limga bo'lgan qiziqishini oshiradi va ularni faol o'rganishga undaydi.

Baholash tushunchasi va uning ta'lim jarayonidagi o'rni

Baholash - bu o'quvchilarning o'zlashtirish darajasini aniqlash, olingan natijalarni tahlil qilish va ularni belgilangan mezonlar asosida ifodalash jarayonidir. Bu jarayon ta'limning barcha bosqichlarida muhim o'rin tutadi, ayniqsa boshlang'ich ta'limda u o'quvchilarning bilim olishga bo'lgan munosabatini shakllantiradi.

Baholashning asosiy vazifalari qatoriga nazorat qilish, diagnostika qilish, prognozlash, rag'batlantirish va rivojlantirish kiradi. Diagnostik funksiyasi orqali o'quvchining bilim darajasi va kamchiliklari aniqlanadi, rag'batlantiruvchi funksiyasi esa o'quvchining o'qishga bo'lgan qiziqishini oshiradi. Shuningdek, baholash o'quvchining o'z ustida ishlashiga turtki beradi.

Ta'lim jarayonida baholashning o'rni shundaki, u o'qituvchi va o'quvchi o'rtasida samarali teskari aloqani ta'minlaydi. O'qituvchi o'quvchilarning qaysi mavzularni yaxshi o'zlashtirganini va qaysi jihatlar ustida ishlash zarurligini aniqlaydi. O'quvchi esa o'z bilim darajasini baholab, o'z ustida ishlash yo'nalishlarini belgilaydi.

An'anaviy va kompetensiyaviy baholash yondashuvlarining o'ziga xos xususiyatlari

An'anaviy baholash tizimi ko'proq bilimni qay darajada o'zlashtirilganligini aniqlashga qaratilgan bo'lib, unda o'quvchilarning eslab qolish, takrorlash va qayta ifodalash qobiliyatlarini baholanadi. Bu tizimda baholash asosan yakuniy natijaga yo'naltirilgan bo'lib, o'quvchining o'rganish jarayoni yetarli darajada hisobga olinmaydi.

Kompetensiyaviy yondashuv esa baholash jarayoniga yangicha yondashuvni olib kiradi. Bu yondashuvda o'quvchining bilimni amalda qo'llay olishi, mustaqil fikrlashi, ijodiy yondashuvi va muammoni hal etish qobiliyati asosiy mezon sifatida qaraladi. Bunda baholash jarayoni uzluksiz bo'lib, o'quvchining rivojlanish dinamikasi muntazam kuzatiladi.

Kompetensiyaviy baholashning yana bir muhim jihati - bu individual yondashuvdir. Har bir o'quvchining qobiliyati, qiziqishi va o'zlashtirish darajasi hisobga olinadi. Bu esa ta'lim jarayonini yanada samarali va natijador qiladi.

Kompetensiyaviy yondashuv asosida baholashni tashkil etish

Kompetensiyaviy yondashuv asosida baholashni tashkil etish o'quvchilarning hayotiy kompetensiyalarini shakllantirishga xizmat qiladi. Bu yondashuvda baholash faqat bilimni o'lchash vositasi emas, balki o'quvchini rivojlantirish va qo'llab-quvvatlash vositasi sifatida qaraladi.

Baholash jarayonini tashkil etishda aniq mezonlar ishlab chiqilishi va ular o'quvchilarga tushunarli tarzda yetkazilishi muhim ahamiyatga ega. Bu esa baholashning shaffofligini ta'minlaydi va o'quvchilarda adolat hissini shakllantiradi. Shuningdek, baholashda turli metodlardan - loyiha ishlari, amaliy topshiriqlar, guruhli faoliyat, muammoli vaziyatlar asosida ishlash kabi usullardan foydalanish samarali natija beradi.

O'qituvchi bu jarayonda yo'naltiruvchi va fasilitator rolini bajaradi. U o'quvchilarning mustaqil fikrlashini qo'llab-quvvatlaydi, ularga yo'l-yo'riq ko'rsatadi va rivojlanishiga yordam beradi.

Boshlang'ich sinflarda kompetensiyalarni shakllantirish va baholash mezonlari

Boshlang'ich ta'limda o'quvchilarda tayanch kompetensiyalarni shakllantirish ustuvor vazifa hisoblanadi. Bu kompetensiyalar qatoriga kommunikativ, axborot bilan ishlash, shaxsiy rivojlanish, ijtimoiy faol fuqarolik va umumiy madaniy kompetensiyalar kiradi.

Mazkur kompetensiyalarni baholash uchun aniq va tushunarli mezonlar ishlab chiqilishi lozim. Baholash mezonlari o'quvchining bilim darajasi bilan birga uning faoliyati, mustaqilligi, ijodkorligi va tashabbuskorligini ham qamrab olishi kerak. Masalan, o'quvchining muammoni hal etish usuli, fikrini ifodalash darajasi va guruh bilan ishlash ko'nikmalari baholashda muhim omillar hisoblanadi.

Shuningdek, baholash jarayonida o'z-o'zini baholash va o'zaro baholash usullaridan foydalanish o'quvchilarning tanqidiy fikrlashini rivojlantiradi va ularni faol o'rganishga undaydi.

Formativ va summativ baholashning kompetensiyaviy yondashuvdagi ahamiyati

Formativ baholash o'quv jarayonida muntazam ravishda olib boriladi va o'quvchilarning rivojlanishini kuzatish imkonini beradi. Bu baholash turi o'quvchiga o'z xatolarini aniqlash va ularni tuzatish imkonini yaratadi. Natijada o'quvchi o'z bilimini bosqichma-bosqich takomillashtiradi.

Summativ baholash esa o'quv jarayonining ma'lum bosqichi yakunida o'tkazilib, o'quvchining umumiy natijasini aniqlaydi. Bu baholash turi o'quvchining erishgan yutuqlarini umumlashtirishga xizmat qiladi.

Kompetensiyaviy yondashuvda bu ikki baholash turi o'zaro uyg'un holda qo'llaniladi. Formativ baholash rivojlantiruvchi vazifani bajarsa, summativ baholash natijani aniqlashga xizmat qiladi. Bu esa o'quvchilarning har tomonlama rivojlanishini ta'minlaydi.

Raqamli texnologiyalarni baholash jarayoniga integratsiya qilish

Raqamli texnologiyalar ta'lim tizimiga jadal kirib kelib, baholash jarayonini yanada takomillashtirish imkonini bermoqda. Ular yordamida baholash jarayonini avtomatlashtirish, natijalarni tezkor qayta ishlash va saqlash mumkin.

Raqamli texnologiyalar o'quvchilarning bilimini aniqlashda aniqlik va tezkorlikni ta'minlaydi. Bundan tashqari, ular orqali masofaviy baholashni amalga oshirish, individual yondashuvni kuchaytirish va ta'lim jarayonini interaktiv qilish imkoniyati yaratiladi.

Shuningdek, raqamli vositalar yordamida o'quvchilarning o'quv faoliyatini doimiy monitoring qilish, ularning rivojlanish dinamikasini kuzatish va tahlil qilish mumkin. Bu esa o'qituvchiga samarali pedagogik qarorlar qabul qilish imkonini beradi.

Zamonaviy raqamli vositalar va ularning baholash samaradorligini oshirishdagi roli

Bugungi kunda ta'lim jarayonida turli xil raqamli vositalar keng qo'llanilmoqda. Jumladan, elektron test tizimlari, onlayn ta'lim platformalari, mobil ilovalar va interaktiv dasturlar baholash jarayonining ajralmas qismiga aylangan.

Bu vositalar yordamida o'quvchilarning bilim darajasi tezkor aniqlanadi, natijalar avtomatik tarzda tahlil qilinadi va saqlanadi. Bu esa o'qituvchining vaqtini tejaydi va baholash jarayonining samaradorligini oshiradi.

Raqamli vositalarning yana bir muhim jihati - ular individual yondashuvni ta'minlaydi. Har bir o'quvchi o'z darajasiga mos topshiriqlarni bajaradi, bu esa uning bilimini samarali rivojlantirishga xizmat qiladi. Shu bilan birga, raqamli baholash tizimi shaffoflik, obyektivlik va adolatni ta'minlashda muhim rol o'ynaydi.

Xulosa. Yuqorida olib borilgan tahlillar va mulohazalar shuni ko'rsatadiki, boshlang'ich ta'lim tizimida baholash jarayonini takomillashtirish zamonaviy ta'limning ustuvor yo'nalishlaridan biri hisoblanadi. Ayniqsa, kompetensiyaviy yondashuv asosida baholashni tashkil etish o'quvchilarning nafaqat bilim darajasini aniqlash, balki ularning amaliy faoliyatga tayyorgarligi, mustaqil fikrlash qobiliyati, muammolarni hal etish ko'nikmalari va ijtimoiy faolligini rivojlantirishga xizmat qiladi. Bu esa ta'limning asosiy maqsadi - har tomonlama rivojlangan shaxsni shakllantirishga zamin yaratadi.

Kompetensiyaviy baholash tizimi o'quvchining o'quv jarayonidagi faolligini oshiradi, uni mustaqil o'rganishga undaydi hamda o'z-o'zini baholash ko'nikmalarini rivojlantiradi. Bunday yondashuvda o'quvchi baholash jarayonining passiv ishtirokchisidan faol subyektiga aylanadi. Natijada u o'z bilimini tahlil qilish, xatolarini aniqlash va ularni bartaraf etish ustida ishlashga o'rganadi. Bu esa uzluksiz ta'lim jarayonida muhim ahamiyat kasb etadi.

Shuningdek, formativ va summativ baholashning uyg'un holda qo'llanilishi o'quvchilarning bilimlarini tizimli ravishda rivojlantirishga xizmat qiladi. Formativ baholash orqali o'quvchilarning o'rganish jarayoni muntazam nazorat qilinib, ularga zarur metodik yordam ko'rsatiladi. Summativ baholash esa ularning erishgan natijalarini umumlashtirib, ta'lim sifatini baholash imkonini beradi. Bu ikki baholash turi o'zaro bog'liq holda qo'llanilganda ta'lim samaradorligi yanada ortadi.

Raqamli texnologiyalarni baholash jarayoniga integratsiya qilish esa ushbu tizimni yangi bosqichga olib chiqmoqda. Zamonaviy axborot-kommunikatsiya vositalari yordamida baholash jarayoni tezkor, aniq va shaffof tarzda amalga oshiriladi. Elektron testlar, onlayn platformalar, mobil ilovalar va interaktiv dasturlar o'quvchilarning bilim darajasini aniqlash bilan birga, ularning o'quv faoliyatini doimiy monitoring qilish imkonini beradi. Bu esa o'qituvchiga har bir o'quvchining individual xususiyatlarini hisobga olgan holda yondashish, differensial ta'limni tashkil etish va samarali pedagogik qarorlar qabul qilish imkonini yaratadi.

Bundan tashqari, raqamli texnologiyalar o'quvchilarda axborot bilan ishlash kompetensiyasini shakllantiradi, ularning mustaqil ta'lim olish imkoniyatlarini kengaytiradi hamda ta'lim jarayoniga qiziqishini oshiradi. Raqamli muhitda o'quvchilar faolroq bo'lib, interaktiv topshiriqlarni bajarish orqali o'z bilimlarini mustahkamlaydi. Shu jihatdan, raqamli texnologiyalar nafaqat baholash vositasi, balki ta'lim jarayonining samarali komponenti sifatida ham muhim ahamiyatga ega.

Foydalangan adabiyotlar ro'yxati.

1. Ishmuhammedov R., Mirsoliyeva M. "O'quv jarayonida innovatsion ta'lim

texnologiyalari”. – T.: “Fan va texnologiya”, 2014

2. Tolipov O‘., Usmonboyeva M. “Pedagogik texnologiyalar: nazariya va amaliyot”. – T.: “O‘qituvchi”, 2018.

3. Abduqodirov A.A. “Ta’limda axborot texnologiyalari”. – T.: “Sharq”, 2015.

4. Saidahmedov N. “Yangi pedagogik texnologiyalar”. – T.: “O‘zbekiston”, 2016.

5. Egamberdiyev X. “Boshlang‘ich ta’lim metodikasi”. – T.: “Fan”, 2017.

6. Xoliqov A. “Ta’lim sifatini baholash tizimi”. – T.: “Sharq”, 2016.

7. Qodirov S. “Boshlang‘ich sinflarda kompetensiyaviy yondashuv”. – T.: “O‘zbekiston”, 2017.

8. Rahmonov T. “Ta’limda zamonaviy pedagogik texnologiyalar”. – T.: “Fan va texnologiya”, 2016.

9. Sodiqov N. “Interaktiv dars metodikasi”. – T.: “Sharq”, 2018.

10. Islomova L. “Raqamli texnologiyalar va ta’lim”. – T.: “O‘qituvchi”, 2017.

11. Nazarov F. “Boshlang‘ich ta’limda baholash tizimi”. – T.: “Fan va texnologiya”, 2015.